เขียนโดย ม.ล.ชาญโชติ ชมพูนุท
วันอาทิตย์ที่ 16 มิถุนายน 2019 เวลา 18:46 น. -

อานันท์มองชีวิต ครอบครัว และความสุขที่แท้จริง

ปีนี้ขึ้นปีที่ 87 คุณอานันท์มองย้อนกลับไป คิดว่ามีอะไรที่รู้สึกภูมิใจมากที่สุดในการทำงาน อะไรที่รู้สึกว่าดีใจที่ได้ทำ และอะไรที่รู้สึกว่าผิดพลาด
ถ้าย้อนกลับไปได้อยากจะแก้ไข

สิ่งที่ผมพยายามก็คือว่า เมืองไทยเรานำจะดีกว่านี้นะ มันดีกว่านี้ได้ มันเป็นเรื่องที่เสียดายที่เสียโอกาสไป แต่ก็ไม่เป็นไร แต่ก็อย่าให้มันเลวลงไปอีก
แต่ผมว่านิสัยคนไทยดี มีความโอบอ้อมอารี ปัญหาที่ผมต้องถามเสมอเลยคือว่า เมืองไทยน่าอยู่เฉพาะคนในระดับผมใช่ไหม
เราอาจจะพูดได้ว่าคนจนเมืองไทยยังดีว่าคนจนเมืองอื่นเพราะไม่มีพายุร้าย ไม่มีไต้ฝุ่น ไม่มีแผ่นดินไหว ไม่มีหิมะ ไม่มีนู่น ไม่มีนี่ แต่เราเคยไปถามคนจนไหม
อันนี้น่าคิดนะ เรื่องความพอใจก็เหมือนกันนะ ความพอใจมันไม่เหมือนกัน ผมเป็นคนพอใจง่ายนะ เพราะผมเป็นคนไม่มีปัญหาไง ผมไม่คิดมาก
คนชอบถามว่าท่านเป็นนายกฯ 2 ครั้ง เป็นโน่นเป็นนี่ อยากให้ประวัติศาสตร์จำท่านอย่างไร ผมบอกไม่ต้องจำผม
ผมเป็นคนไม่ค่อยเดือนร้อนในเรื่องของใครชมหรือใครติ ไม่เป็นปัญหาในชีวิตผม แต่ถ้าเกิดภรรยาติผม นั่นอีกเรื่องหนึ่ง แต่คนอื่นไม่เกี่ยวข้อง

ตอนที่โดนกล่าวหาในหลายๆ เรื่อง สมุนทรราช คอมมิวนิสต์ คุณอานันท์รับมือกับเรื่องพวกนี้อย่างไร มีเครียดบ้างไหม

ถ้าเป็นเรื่องที่ไม่จริง เป็นเรื่องที่ผมตอบได้ ผมไม่เครียด แต่ตอนนั้นที่ถูกกล่าวหาว่าเป็นคอมมิวนิสต์และถูกสอบสวน เผอิญภรรยาผมเจ็บหนัก
ผมก็เลยมุ่งไปที่ดูแลภรรยาผม เรื่องอื่นเรื่องจิ๊บจ๊อย แต่คนเราถ้าเกิดไม่ผ่านวิกฤตชีวิตแบบนี้ มันจะไม่มีความแข็งแกร่ง ต่อมาในชีวิตหลังจากที่ผมผ่านสิ่งเหล่านี้แล้ว
รวมทั้งเรื่องเจ็บไข้ของภรรยาผมแล้ว ผมรู้สึกว่ามันทำให้ผมมีความแข็งแกร่งขึ้นในทางด้านจิตใจ สองคือทำให้ผมใจกว้างขึ้น มีความอดทนมากขึ้น

วิกฤตทำให้ใจกว้างขึ้น

ก็มันผ่านไปแล้ว พอหลังจากผ่านเรื่องพวกนี้มันก็จิ๊บจ๊อยหมด เพราะตอนนั้นยังไม่รู้เลยว่าเขาจะเอาเข้าตะรางหรือเปล่า หรือจะมีคนกลั่นแกล้งอย่างไร
เพราะฉะนั้นทำให้ใจกว้างขึ้น ทำให้พร้อมที่จะฟังเสียง ฟังความคิดเห็นคนอื่นมากขึ้น ผมว่าสิ่งต่างๆ เหล่านี้ ผมว่าผมโชคดีที่เกิดขึ้นกับผม จริงอยู่ในทางร้ายคือทำให้ผม
ภรรยา ลูกหลาน และครอบครัวเป็นทุกข์ทรมานอยู่ 6 เดือน หรือ 1 ปี หรืออะไรก็แล้วแต่ แต่ในทางด้านดี ผมคิดว่ามันทำให้ผมเป็นคนดีขึ้น

เขียนโดย ม.ล.ชาญโชติ ชมพูนุท
วันอาทิตย์ที่ 16 มิถุนายน 2019 เวลา 18:46 น. -

ผมก็ไม่รู้พูดอย่างนี้แล้วคนจะหมั่นไส้หรือคนจะเข้าใจหรือไม่ แต่มันทำให้ความใจร้อนของผมหายไปเยอะ

ได้ข่าวว่าแต่ก่อนใจร้อนมากใช่ไหมครับ

โห สมัยก่อนผมปังเลยถ้าเกิดนั่นขึ้นมา คือสมัยก่อนผมก็จะว่าทหารทั่วไปหมดอ่ะ ซึ่งมันก็ไม่ถูก ทหารดีๆ เขาก็มี ผมดันเป็นคนที่สนใจในเรื่องชีวิตของคนไม่ใช่สนใจชีวิตของตัวเองอย่างเดียว แต่บางครั้งบางคราวก็นั่งมองดูชีวิตตัวเอง ถ้าเกิดถามผมว่าผมในปัจจุบันเป็นคนดีกว่าผมเมื่อตอนอายุ 30 ไหม คำตอบคือใช่

"ผมไม่มีแผนในชีวิต ไม่มีแผนล่วงหน้า มีปัญหาอะไรก็แก้ แต่ผมมียุทธศาสตร์"

แสดงว่าเห็นจุดบกพร่องหรือข้อเสียตอนวัย 30 เยอะมาก

ใช่ และพยายามปรับปรุง เพราะฉะนั้นผมถึงไม่สนใจว่าประวัติศาสตร์จะจำผมอย่างไร เพราะผมทำอะไรเสร็จ ผมก็ทำเสร็จเลย ไม่มานั่งคิดว่าจะอยู่ต่ออีกสัก 6 เดือนไหม อยากจะทำเรื่องนั้นไหม ไม่มี ผมเป็นคนทำงานไม่มีแผนนะ ผมไม่มีแผนในชีวิต ผมเป็นอย่างที่ภาษาฝรั่งเรียกว่า advocacy ไม่มีแผนล่วงหน้า มีปัญหาอะไรก็แก้ ผมมียุทธศาสตร์ แต่ผมไม่มีแผน คือไม่ได้บอกว่าจะต้องทำอันนั้นอันนี้ ตอนอายุ 35 จะต้องเป็นอย่างนั้น จะต้องเป็นอย่างนี้ ผมไม่คิด ใครชมผมผมก็ขอบคุณ ใครติผม ผมก็รับฟัง มันมีอย่างเดียวคือ ถ้าเกิดคนที่ติเป็นคนที่ผมเชื่อใจ ไว้ใจ และนับถือ ผมจะเอามาครุ่นคิดและก็ต้องคุยกับเขาให้ได้ แต่คนทั่วไปที่ด่าผมส่วนใหญ่ ไม่ว่าจะเป็นนักการเมืองหรือใครก็แล้วแต่ เป็นเรื่องไร้สาระ ผมไม่เอามาให้รกหัวสมองผม

เขียนโดย ม.ล.ชาญโชติ ชมพูนุท
วันอาทิตย์ที่ 16 มิถุนายน 2019 เวลา 18:46 น. -

ทุกข์นี่มันเกิดขึ้นจากตัวเองนะ อย่าไปคิดว่าคนอื่นทำให้ทุกข์ ไม่ คนอื่นเอาปัญหามาให้คุณ ถ้าเกิดคุณเอาปัญหามาเป็นทุกข์ คุณเนี่ยแหละเป็นทุกข์ ถ้าเกิดคุณไม่เอามาเป็นปัญหาของคุณ มันก็ไม่มีทุกข์ คำพังเพยเดิมนะ ‘สวรรค์อยู่ในอก นรกอยู่ในใจ’ ทุกอย่างมาจากตัวเองทั้งนั้น แต่ถ้าเกิดคุณมีความเชื่อถือมันทำให้แก้ปัญหาหลายอย่าง เพราะไม่ว่าจะมีอะไรเกิดขึ้น เช็กกับตัวเองก่อน

เพราะทุกอย่างมาจากตัวเองทั้งนั้น คุณจะมีทุกข์จะมีสุข เพราะฉะนั้นอย่าไปร่ำเริงกับวาสนาอำนาจ ไม่มี

ไม่เคยอยากกลับไปแสวงหาอำนาจเกียรติยศเลย หรือผมสังเกตเวลาคุณอานันท์รับตำแหน่งหน้าที่อะไร จบก็จบ ไม่ว่าจะเป็นบอร์ดอยู่ที่บริษัทไหนก็พยายามละทิ้ง ทำไมถึงไม่อยากจะรักษามันไว้ เก็บมันไว้ ทำไมถึงพร้อมที่จะสละ

คนเราไปหมกมุ่นเรื่องตัวกูของกูมากไม่ดี แต่มันเป็นนิสัยที่อยู่ในดีเอ็นเอ หรืออยู่ในไหนไม่รู้ อันนั้นนี้เสร็จ ผมก็เสร็จ ไม่เคยมีความเสียดาย แล้วผมก็คิดว่าเมื่อเราพ้นหน้าที่แล้ว มีคนอื่นมารับแทน เราจะไปยุ่งเขาทำไม เราไม่ควรอยู่ในลักษณะที่เราอยากจะสร้างตัวเองให้เป็นปูชนียบุคคล

ที่เขาวิจารณ์ว่าคุณอานันท์อยากกลับมาเป็นนายกฯ ยืนยันว่าไม่จริง

ไม่มี ก็ผมออกมาจากนายกฯ แล้วผมก็มาใช้ชีวิตของผมส่วนตัว ก็ขับรถเอง ไปเดินถนนคนเดียวผมก็ไปเดิน ไม่เห็นเป็นของแปลกเลย

ไม่ต้องมีบอดี้การ์ด

เขียนโดย ม.ล.ชาญโชติ ชมพูนุท
วันอาทิตย์ที่ 16 มิถุนายน 2019 เวลา 18:46 น. -

ไม่มี แล้วคนก็สงสัย มาคนเดียวเหรอครับ ก็จะให้ผมมากับใครล่ะ ไม่รู้นะ ผมก็ไม่อยากบอกว่าผมประหลาดนะ แต่ผมเป็นคนที่มีวิธีคิดอะไรบางอย่างที่แปลกๆ

ความสุขทุกวันนี้ ในวัยนี้ คืออะไรครับ

เหลน (ตอบทันที)

เลี้ยงเองเลยไหมครับ

ไม่สิ (หัวเราะ) ถ้าเกิดเลี้ยงเองคงไม่สนุกเท่าไร คุณมีลูก คุณทั้งรักทั้งดีทุกอย่าง แต่คุณมีภาระมาก พอคุณมีหลานก็ดีขึ้น เพราะหลานก็ลูกคุณดู แต่พอคุณมีเหลน คุณสบายเลย ถ้าร้องเมื่อไรคนอื่นก็เอาไปละ เราดูแลเฉพาะตอนนั้นๆ

อันหนึ่งที่สำคัญที่คนไม่รู้ คือผมกำลังมีโครงการอะไรบางอย่างที่คนเข้ามาขอให้ผมช่วยเหลือ คนเราเนี่ยบางทีทำไรบางอย่าง ภาษาไทยผมไม่แน่ใจ ภาษาอังกฤษเขาเรียกว่า Take it for Granted (เห็นเป็นของตายหรือประเมินคุณค่าของสิ่งนั้นน้อยเกินไป) เรานี่ Take it for Granted มากนะว่าเรามีแม่ ถามว่าเรารักแม่ไหม เรารัก แม่มีบุญคุณกับเราไหม มี เราต้องมีความกตัญญูกตเวทีกับท่าน แต่สิ่งหนึ่งที่เราไม่ค่อยเข้าใจ ไม่ค่อยรู้ นอกจากคุณเป็นผู้หญิงด้วยกัน ภาระของแม่ที่เลี้ยงดูเรามันหนักมากกว่าที่เราคิดทั้งนั้น ผมเกิดไปสนใจเรื่องพวกนี้ เพราะว่ามันเป็นเรื่องของชีวิต
เพราะฉะนั้นต่อไปก็อาจจะมีวิธีการอะไรบางอย่างที่จะปลูกฝังคนไทยให้ไม่ใช่แต่รักหรือสนใจหรือดูแลแม่เท่านั้น แต่อยากให้มองถึงภาระของแม่เนี่ยเป็นสิ่งที่เราลืมหรือมองข้ามไป

เขียนโดย ม.ล.ชาญโชติ ชมพูนุท
วันอาทิตย์ที่ 16 มิถุนายน 2019 เวลา 18:46 น. -

"ลูกสาวผมไปคุยกับแม่เขา เขาใกล้ชิดกับแม่ ดูแลแม่อย่างดี เขาถาม “แม่ๆ แม่อยู่กับพ่อมา 62 ปี พ่อเป็นปลัด เป็นทูต เป็นนายกฯ เป็นประธานสภาต่างๆ ชีวิตของแม่ตอนไหนที่แม่มีความสุขที่สุด” ภรรยาผมไม่ได้คิดเลยนะ ตอบทันที “เดี๋ยวนี้”

คุณอานันท์เคยบอกว่าความภูมิใจสูงสุดของชีวิตไม่ใช่เรื่องตำแหน่งหน้าที่การงาน แต่คือครอบครัว

แน่นอนครับ

ทุกวันนี้ก็ให้เวลากับครอบครัวเยอะใช่ไหมครับ

ให้เยอะ ภรรยาผมป่วย เจาะคอให้เสมหะออก เจาะท้องให้ทานข้าวให้ทานอาหาร ทำให้เชื้อไม่เข้า ตอนนี้เขาสบายมาก จริงอยู่อาจจะพูดไม่ได้ แต่เขาก็ไม่รู้สึกที่จะอึดอัดอะไรนะ เพราะว่าพยาบาลก็อ่านภาษาปากได้คล่อง เมื่อ 2 ปีที่แล้วครบรอบแต่งงาน 62 ปี ลูกสาวผมก็ไปคุยกับแม่เขา ลูกสาวผมก็ใกล้ชิดกับแม่ ดูแลแม่อย่างดี เขาถาม “แม่ๆ แม่อยู่กับพ่อมา 62 ปีเนี่ยนะ พ่อเป็นปลัด เป็นทูต เป็นนายกฯ เป็นประธานสภาต่างๆ ชีวิตของแม่ตอนไหนที่แม่มีความสุขที่สุด” ภรรยาผมไม่ได้คิดเลยนะ ตอบทันที “เดี๋ยวนี้” นี่แสดงว่ามีสติที่สุด มีสติมากกว่าคนธรรมดา ตอบทันทีเลย

แล้วถ้าถามคุณอานันท์ จะตอบเหมือนกันไหมครับ

เขียนโดย ม.ล.ชาญโชติ ชมพูนุท
วันอาทิตย์ที่ 16 มิถุนายน 2019 เวลา 18:46 น. -

ผมสนุก ผมสุขตลอด ผมเป็นคนไม่ค่อยมีทุกข์ อันนี้เป็นความจริงไม่ใช่จริตนะ อย่างตำแหน่งนายกฯ ผมสนุกกับการทำงานนะ แต่ผมอาจจะไม่สนุกกับการเป็นนายกฯ ในหลายสิ่งหลายอย่าง ผมไม่สนุกกับการเรียน ผมเรียนใช้ได้ แต่ไม่ได้เรียนดี แต่ผมไม่สนุก ไม่ชอบ แต่คนไม่ต้องมาห่วงว่าชีวิตผมจะว่างเปล่า ผมมีงานของผมทำอยู่เรื่อย ไม่เรื่องนั้นก็เรื่องนี้

แล้วผมก็ไม่ค่อยสนใจว่าคนจะคิดกับผมว่าอย่างไร แต่ผมไม่ไปยุ่งกับคนอื่นนะ รู้อย่างเดียวเรื่องที่ผมไม่สนใจคือเรื่องการเมือง ผมไม่สนใจ และอันนี้ไม่ใช่ดัดจริตด้วย ไม่ชอบ

"ไม่โกรธ ไม่เกลียด ไม่อิจฉาริษยา ไม่อาฆาตพยาบาท ไม่ทะเยอทะยาน และอย่าหลงตัวเอง นั่นแหละคือความสุขที่แท้จริง"

อยากให้เหลนหรือหลานเติบโตมาเป็นคนแบบไหนในประเทศไทยครับ

ผมไม่ค่อยคิดถึงประเทศ ผมคิดว่าถ้าเขาเป็นคนดีผมก็พอใจแล้ว แต่คนก็ถามว่าคนดีหมายความว่าอย่างไร ผมก็คิดว่าทำไมต้องมานั่งคิดว่านิยามคนดีเป็นอย่างไร ผมก็ไม่เข้าใจหลายๆ คน คนนี้อาจจะเป็นคนดีในสายตาคุณ แต่อาจจะเป็นคนไม่ดีในสายตาอีกคน ผมว่าคนดีก็ต้องมองเห็น คนดีคือคนซื่อสัตย์สุจริต คนไม่โกหกพกลม คุณลักษณะเหล่านี้มันเป็นของธรรมดา ไม่น่าจะตอบยาก ผมไม่ได้บอกคนดีจะต้องได้ PHD หรือจะต้องเป็นนายกฯ หรือจะต้องเป็นเศรษฐีไหม ไม่ใช่ นิสัยประจำตัวเขาดีหรือเปล่า เขาเป็นเสือผู้หญิงหรือเปล่า ของอย่างนี้มันของธรรมดา แต่ไม่ใช่ว่าเราจะต้องคบคนดี 100% นะ คบคนที่ดี 70-80% ผมก็พอแล้ว แต่อย่าเลวในที่เลวจริงๆ นะ

"ไม่โกรธ ไม่เกลียด ไม่อิจฉาริษยา ไม่อาฆาตพยาบาท ไม่ทะเยอทะยาน นั่นแหละคือความสุขที่แท้จริง"

และอย่าหลงตัวเอง

"มีคนถามผมว่า อยากให้ประวัติศาสตร์จำผมอย่างไร ผมตอบว่าอยากให้ประวัติศาสตร์ลืมผม

"

Credits

The Host นครินทร์ วนกิจไพบูลย์
The Guest อานันท์ ปันยารชุน

Show Creator นครินทร์ วนกิจไพบูลย์
Show Producers เชษฐพงศ์ ชูประดิษฐ์, ปวริศา ตั้งตุลานนท์
Episode Editor เชษฐพงศ์ ชูประดิษฐ์

Sound Designer & Engineer กฤตพล จียะเกียรติ

Marketing & Coordinator อภิสิทธิ์ หรรษาภิรมย์โชค

Art Director อนงค์นาฏ วิวัฒนานนท์

Photographer พีรพัฒน์ วิมลรังครัตน์
Proofreader พรนภัส ชำนาญค้า

Webmaster รพีพรรณ เกตุสมพงษ์